

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2026-08-27

Ärendenummer
NV-2026-047712

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen (dnr LI2026/00657)

Sammanfattning

Naturvårdsverket är generellt positivt till att arbete genomförs för regelförenkling för samhällets aktörer. Det remitterade förslaget bedömer vi dock ha tveksamma effekter för förenkling samtidigt som vi ser betydande negativa konsekvenser för människors hälsa.

Naturvårdsverket avstyrker Boverkets förslag till ändring i trafikbullerförordningen, eftersom det finns vetenskapligt stöd för betydelsen av att behålla skyddad sida och krav på bostadsrummets orientering vid de mest bullerutsatta miljöerna. Naturvårdsverkets bedömning är att förslaget riskerar att få allvarliga långsiktiga konsekvenser för människors hälsa. Vi bedömer även att förändringen inte kommer att leda till ett ökat bostadsbyggande utan riskerar istället att försvåra bostadsbyggandet.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

7.2 Ta bort kravet på bostadsrummets orientering

Naturvårdsverket avstyrker Boverkets förslag till ändring i trafikbullerförordningen. Vi bedömer att ändringen skulle innebära en betydande negativ påverkan på människors hälsa, trivsel och boendemiljö.

Betydelsen av skyddad sida och krav på bostadsrummets orientering vid de mest bullerutsatta miljöerna har undersökts många gånger och det finns omfattande vetenskaplig evidens för dess betydelse för människors hälsa och välbefinnande (WHO, Environmental noise guidelines for the European region, 2018). Forskning visar att tillgång till skyddad sida ger en väsentligt minskad bullerstörning både vid nybyggnation och i befintlig bebyggelse.

Stressrelaterade symptom samt förekomst av sömnstörning i befolkningen är mindre vanliga om sovrum är orienterade mot en tystare sida. Sömnstörningar och stress är några av förklaringarna till högt blodtryck eller annan hjärt- och

kärlsjukdom. Den internationella jämförelsen i remissunderlaget visar på att både Norge och Danmark har rekommendationer om att sovrum eller sov- och vardagsrum i möjligaste mån ska vändas mot en ljuddämpad sida.

Förslaget från Boverket riskerar överskridande av gällande riktvärden för maximal ljudnivå och lågfrekvent ljud inomhus i sovrum. Vid den tidigare remisshanteringen av Boverkets regeringsuppdrag om studentbostäder där detta förslag till uppdrag lyftes var majoriteten av remissinstanserna kritiska. De trafikbullernivåer som idag tillåts vid bostäder i Sverige är bland de högsta i Europa.

7.2.1 Underlätta detaljplaneringen

Naturvårdsverket bedömer inte att detaljplaneringen av bostäder kommer att underlättas av Boverkets förslag. En anledning är att byggnation i trafikbullerutsatta miljöer i hög grad styrs av EU:s luftkvalitetsdirektiv och den svenska luftkvalitetsförordningen. Trafikbullerförordningen är mer tillåtande än luftkvalitetsförordningen när det gäller att bygga i trafiknära områden. Detta talar för att Boverkets föreslagna ändring i trafikbullerförordningen inte kommer att bidra till ökat bostadsbyggande.

En annan anledning är att det finns en omfattande praxis och samsyn bland ansvariga aktörer för hur bostäder i bullerutsatta områden bör utformas och placeras utifrån människors hälsa. Naturvårdsverket har utifrån sin roll som bullersamordnande myndighet, med kontinuerlig kontakt med bland annat kommuner, länsstyrelser och branschen, inte uppfattat de problem som beskrivs med detaljplaneprocessen.

Om dagens väl kända och etablerade regler upphävs, finns istället en risk att aktörerna upplever en osäkerhet i tillämpningen under lång tid. Behoven av nya vägledningar och tillämpningsexempel ökar. Dessutom är det inte tydligt hur förslaget förhåller sig till lokaliseringsprövningen i plan- och bygglagen (PBL) och krav utifrån människors hälsa och säkerhet.

Såväl PBL som miljöbalken utgår från behovet av goda livsmiljöer. PBL anger uttryckligen att bostadsbyggnader ska lokaliseras till mark som är lämplig och ger möjlighet att ”förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller” (2 kap. 6a § PBL). Ett syfte med detaljplaneringen är att visa på markens lämplighet för bostäder tidigt i processen.

Under de senaste tio åren har det genomförts både utredningar och omfattande regeländringar inom ljudmiljöområdet som ger ökade möjligheter att utforma och bygga bostäder. Trafikbullerförordningens utformning från 2017 är väsentligt mer tillåtande än tidigare regler och gör att det numera är möjligt att bygga bostäder oavsett trafikbullerexponering. Naturvårdsverket saknar en tydlig redovisning av effekterna av dessa genomförda ändringar, vilka har haft som syfte att minska byggkostnader och som har inneburit lättnader i byggkraven utifrån bullerstörning.

Boverket har i tidigare regeringsuppdrag om uppföljning av trafikbullerförordningen konstaterat att trafikbuller inte utgör något hinder för bostadsbyggandet (Boverket, Buller och bostadsbyggande, rapport 2017:13). Orientering av bostadsrum samt skyddad sida i synnerhet är ett centralt instrument för att säkerställa en bra boendemiljö. Det har betonats i olika utredningar (WHO, Environmental noise guidelines for the European region, 2018).

8 Konsekvenser av författningsförslaget

Det underlag om förslagets tänkbara påverkan på människors hälsa som Karolinska Institutet tagit fram på Boverkets uppdrag, bekräftar Naturvårdsverkets uppfattning om negativa hälsokonsekvenser. Vi bedömer att underlaget inte har använts tillräckligt som grund för Boverkets förslag. Naturvårdsverket bedömer utifrån den senaste redovisade forskningen att det inte är möjligt eller motiverat att införa ytterligare lättnader vad gäller bullerregler utan att hälsa äventyras.

Naturvårdsverket bedömer att Boverkets förslag kommer att påverka utvecklingen av miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö negativt. Detta bekräftas också i forskningsunderlaget från Karolinska Institutet.

Beslut om detta yttrande har fattats av tjänsteförrättande generaldirektören Håkan Svaleryd efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit tillförordnade biträdande enhetschefen Jenny Oltner, handläggarna Henrik Larsson, Magnus Lindqvist och Ida Knutsson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Håkan Svaleryd

Marie Uhrwing

Kopia till:

li.spn@regeringskansliet.se

kn.remissvar@regeringskansliet.se